

TOT DESPRE VOCATIVUL ROMÎNESC ÎN -O

I. PĂTRUȚ

Într-un articol anterior am arătat răspîndirea formelor de vocativ (și imperativ) în -o în limba romînă, în deosebi în dialectul dacoromîn, și am încercat să lămurim proveniența lui¹. Adăugăm acum, în puține rînduri, unele date privitoare la vocativul în -o din nordul țării, cu toate că nu sîntem în măsură să arătăm răspîndirea exactă a lui.

În *Atlasul lingvistic romîn* am mai găsit cîteva forme de vocativ în -o din această parte a țării: *mamó*², *tató*³, *Rujico*⁴. Materialul adunat de P. Neiescu, Gr. Rusu și Ionel Stan pentru *Atlasul lingvistic romîn pe regiuni* (reg. Maramureș) confirmă concluzia pe care am tras-o bazîndu-ne pe datele de care dispunem⁵: în Maramureș formele de vocativ în -o sînt rare față de cele în -ă. La întrebările care vizează vocativul anchetatorii amintiți au notat numai următoarele forme în -o: *bábo* « bunică » (din Săpînța), *babó* (Iapa), *tató* « tată » (Iapa, Săpînța), *verio*⁶ « vere » (Berbești, Bîrsana, Rona de jos, Rozavlea, Vișeu de jos). Menționăm că au fost anchetate 20 de localități și că la unele întrebări nici un informator nu a răspuns prin forme de vocativ în -o (*soră*, *nănașă*, *sînă* « fină » etc.).

Ne menținem părerea că vocativul în -o din nordul țării este o imitație a vocativului ucrainean⁷. D. Horvath, student, bun cunoscător al graiurilor ucrainene din Maramureș, ne-a comunicat din diferite localități, multe forme ucrainene în -o. Cităm doar *sestró*, *svyńó*, *bidó* (cf. formele literare de nom. sg. *сестра*, *свinya*, *бiда*). Credem că asemenea forme au putut cauza, totodată, și deplasarea accentului pe finală în vocativele romînești de felul celor menționate mai înainte: *mamó*, *tató*, *babó*.

¹ În *legătură cu vocativul romînesc în -o*, în Rsl, VII (1963), p. 87-93.

² ALR I, vol. II, h. 155/punctul 354 (Iapa).

³ *Ibid.*, vol. II, h. 152/354.

⁴ *Ibid.*, vol. II, h. 271/357 (Berința).

⁵ I. Pătruț, *loc. cit.*

⁶ Asemenea vocative sînt obișnuite la substantivele feminine sau masculine în -e: cf. *vulpe* — *vulpeo*, *Floare* — *Floareo*, *Petre* — *Petreo*.

⁷ Vezi I. Pătruț, *loc. cit.*, p. 90-91.

În afară de vocativele citate, în cursul lucrării, de Ivan Pańkevyc, Українські говори Підкарпатської Русі і суметних областей, Praga, 1938, p. 216, se găsesc și altele în textele de la sfîrșitul lucrării: cf. (din Ruskova, reg. Maramureș) *d'ityčinoč'ko*, *mamko*, *d'ityč'ino* (p. 425), *d'ityko*, *Marusyeno* (p. 426) etc.

СНОВА О РУМЫНСКОМ ВОКАТИВЕ НА -О

(Резюме)

Автор возвращается к вопросу о вокативе на -о в северных говорах румынского языка, который образовался под украинским влиянием¹. Подобно украинским формам звательного падежа типа *sestró*, *svyhó*, *bidó*, и появились в данных румынских говорах формы вокатива с ударением на последнем слоге: *mamó*, *tató*, *babó*.

DE NOUVEAU A PROPOS DU VOCATIF ROUMAIN EN -O

(Résumé)

L'auteur revient sur la question du vocatif en -o habituel dans les patois roumains parlés dans le nord de la République Populaire Roumaine. Il attribue l'existence de cette forme du vocatif à l'influence ukrainienne¹: suivant la forme de certains vocatifs ukrainiens tels *sestró*, *svyhó*, *bidó*, les patois roumains en question auraient adopté eux-aussi le vocatif à finale accentuée: *mamó*, *tató*, *babó*.

¹ I. Pătruț, *Despre vocativul românesc în-o* Rsl, VII (1963), стр. 87—93.